

„Novi čas“

z leta vsak petek ob 12, uro dopoldne. Uredništvo in upravništvo je v Gospodki ulici št. 6, drugo dvorišče.

NOVI ČAS

List stare

za celo leto . . . 4 X
za manj premožne 3 „
v Nemčijo . . . 5 „
posamezne številke 8 „

Oglaši po dogovoru

Štev. 10.

V Gorici, 8. marca 1912.

Leto III.

Naša odločna pota.

Neizbrisen je vtis, ki so ga na zadnjem shodu zaupnikov S. L. S. v Gorici napravile besede naših velikih političnih voditeljev na vse navzoče. Misli in načrti, ki so se tam povdarijali, so takega pomena, da se bode naš list opetovanjo k njim vratal, dokler ne preidejo našemu narodu v meso in kri. Poimuditi se hočemo za danes pri besedah **dr. Kreka, ki je proglašil** »brezpogojen boj proti vsemu, kar je proti blagru ljudstva!« To nam je bilo iz sreca govorjeno. Saj je naš list takoj ob svojem rojstvu stopil med ljudstvo, proglašajoč boj proti vsem, ki prezirajo in teptajo sestinje in pravice slovenskega ljudstva ter se izjavil pred vsem »kot neizprosnega nasprotnika vsemu in vsakemu protirkščanskemu stremljenju in delovanju«. — »Boja se mi veselimo« — smo proglašili ob koncu prvega leta našega lista — »boj pomenja življenje, pomenja mladost.« Tako je! Mi smo mladi in polni življenja.

*

1. Zatorej je pa res samo po sebi umevno, da so nam bile vzete besede dr. Kreka kar iz srca. **Boj torej! Boj pred vsemi proti liberalcem!** Sto in stokrat so zasluzili svojo politično smrt že radi nemoralnega brezverskega tiska, s katerim dan za dnem zastrupljajo ljudsko dušo, zlasti mladino. Vse pišejo, vse si dovoljujejo proti škofu, proti duhovnikom proti redovnikom, proti cerkvi, vse, pa prav vse vlačijo v svoje umazane liste, da pohujšujejo mladino, vsa sredstva uporabljajo, da vbjijejo v nji smisel za čednostno življenje — obenem pa zagovarjajo oderuhe — njim torej na vse črti boj brez usmiljenja, do skrajnosti. — Dokler je le en list na Slovenskem, le eno bitje, ki se drzne, blatiti našo sv. Cerkev, njene nauke in njene ustanove; ki se drzne, širiti pohujšanje na katerikoli način, dotlej bo tudi »Novi čas« vodil ta boj proti njemu brez prizanašanja, brez usmiljenja. To izpovedano brez ovinkov, jasno, pred vsem svetom, da vedo nasprotniki, s kom imajo opraviti.

2. **Liberalni učitelji in liberalni vzgojitelji** sploh naj torej vedo, da imajo v nas neizprosne nasprotnike. Šola in ž no učitelji imajo sveto dolžnost, da vzgajajo otroka po zahtevah in prepričanju Cerkve

ter katoliških starišev. Učitelji so namestniki starišev. Učitelji, ki svoje mesto zlorablja, da bodisi z zgledom bodisi z besedo odvaja nedolžno dece od Boga, od Cerkve proč ter jo zavaja v versko brezbržnost ali celo v brezverstvo, je izdajalec, je podla duša. »Novi čas« se bode bil proti njemu do skrajnosti; in ravno tako proti onim članom naših šolskih oblasti, ki se bodo drzni, nastopati na katerikoli način za uveljavljanje liberalizma pri šoli in vzgoji!

3. Boj hočemo tudi raznetiti in voditi proti vsem onim činiteljem po deželi, bodisi županom, bodisi krčmarijem, bodisi društvom in vsem podobnim činiteljem v mestu, ki naše ljudstvo navajajo k pijančevanju, zapavljanju ter uravnim zaboladom sploh, kajti oni ne le uničujejo blagra ljudstva, ampak oni ubijajo ljudstvo samo.

4. **Ravno tako neizprosen boj socialistom**, ki hočejo našemu narodu vkrasti vero ter jo nadomestiti s sovraštvom do Boga in Cerkev; ki mu hočejo vzeti nebesa, a mu dači za to le nравno propalost.

Boj socialistom, ki pod krinko stanoške stranke hujskajo delavstvo proti cerkvi, da tako zaslepljeno rajše služi južovskemu kapitalu.

5. Boj brez pardona hočemo dalje tudi voditi na političnem polju proti vsem, ki pri političnem delu nočijo izpoznavati jasnih določil katoliških načel, ter edino njimi vse svoje javno delo podrejati. Mi moramo, bodisi umestno ali neumestno, všeč ali nevšeč, predvsem izpovedati krščansko načelo, z njim moramo zvesto vstranjati, tudi ko bi trenutno ne imeli najmanjšega vspeha. Politika, ki katoliško načelo sedaj povdarja, sedaj pa pozablja, vodi ljudstvo v dušno slepoto, mu jemlje vso moč, ie vodi v versko in gospodarsko propast, je z eno besedo kuga za ljudstvo. Nikdar ne bomo take politike odobravali, vsekdar pa jo bomo pobijali!

*

Katera pa so tista katoliška načela, katerim hočemo bodisi pri delu za njih vsestransko uveljavljenje bodisi pri boju z njihovimi nasprotniki tako radi posvetiti vse svoje sile? Ta katoliška načela so združena v resnicah, ki jih naša sv. katoliška Cerkev uči v katekizmu, ki jih tolmači in proglaša po sv. Očetu v Rimu ter svo-

jih škofih po svetu. V tesni zvezi s tu označeno Cerkvio vidimo edino pravo pot, kjer kot katoličani hočemo delati ter voditi neizprosne boje.

In zakaj tako? Ker gré tukaj za najvišje svetinje: za edino zveličavno vero v Kristusa in njegovo Cerkev; za ljubezen do Kristusa in do njegove Cerkev. Brez njih ne more človek doseči svojega zadnjega namena. Ker gré dalje tu za edino pravi blagor našega dragega slovenskega naroda. Le krščansko načelo je božje načelo, je božja moč, je zmaga in blagor! Brez njega torej je naše ljudstvo tudi kot ljudstvo izgubljeno.

In zato se hočemo za zmago krščanskih načel boriti in delati neutrudno, brez konca in kraja. »Novi čas« je glasilo velikih organizacij, je torej glasilo javnega t. j. ljudskega imenja. **Odvisnosti ne poznamo nobene. Če smo od koga odvisni, tedaj smo odvisni le od svojih zgoraj opredeljenih katoliških načel.** Toda ta odvisnost je naš ponos in naša sreča! Na tem stališču stojimo, ž njim živimo in pademo.

Vi tisoči pa, ki katoliško mislite, neustrašeno in neutrudno naprej po naših odločnih potih! Tu smo si lahko vsi res edini in složni. Trnjeva so včasih ta pota, a vodijo prav gotovo le naprej do vspehov in do konečnih zmag!

Goriški deželní zbor.

Zadnja seja se je vršila v soboto 2. marca. Začela se je ob 12¹⁰ popoldne ter je z odmorom od 1/2 do 1/5 trajala do 8h zvečer.

Poslanec Venuti je vložil nujni predlog, ki naroča deželnemu odboru, naj dopusti pri **lupljenih čespljih**, ki se izvažajo, 125% zveplenosalne kisline. Nato utemeljuje poslanec Marinič svoj predlog, ki naroča kmetijskemu uradu, naj nakupi **po trebne kmetijske stroje** ter jih da kmetom na razpolago. V ta namen se dovoli 1500 kron, enako svoto naj da tudi vlada. Predlog je bil sprejet. Nato je deželni zbor sprejel **zakonski načrt o uravnavi Soče, Vipave, Idrije in Tera ter pritokov.** Deželni odbor se pooblasti, naj napravi v vseh zakonskih načrtih potrebne **nebistvene izpre-**

membe, ki bi jih zahtevala vlada. — Dalje se je sprejela resolucija, ki pozivlja vlado, naj s potrebnim zakonom nastopi **proti ne-pošteni konkurenči**. — Dež. zbor je dalje pozval deželnemu odboru, naj nadaljuje pogajanja z vlado glede **uravnave hodournika Korenja v Gorici**. — Dalje se je po daljši — precej nepotrebni razpravi sprejela **izprememba deželnega pravilnika**, štatuta za osobje in pravilnika o potninah. Popoldne se je sprejel **deželni proračun za leto 1912**, ter poročila računske sklepov raznih zalogov.

Razne podpore.

Nato so se dovolile razne podpore, izmed katerih navajamo te: Za vodovod v Grantu 1650 K, občini Bevec za vodovod v Plužnjah 1450 K, za izboljšanje kraških travnikov letno 3000 K, za cesto iz Gonjač v Vedrijan pri Kojskem 600 K, kuratoriju trgovske šole v Gorici za trgovski večerni tečaj 500 K, občini Pečine za popravo občinskih cest 800 K, opleševalnemu društvu pri Sv. Luciji 600 K, za napravo vodnjaka v Biljah in Orehovljah 1200 K, županstvu Stanjel za napravo kapnice na Sejnišču 2700 K, gospodinjski šoli „Elizabetišče“ v Tomaju za leto 1912, 1913 in 1914 po 800 K, županstvu Št. Viška gora za cesto Polje-Prapetno-Brdo 3125 K, županstvu Drežnica 750 K za poti na planine, cestnemu odboru v Tržiču za cesto v Dolu 4250 K, občini Medana za napravo napajališča 3600 K, za pobijanje gadov letno 300 K, pogorelcu Ivanu Koren iz Sužida pri Kobaridu 200 K podpore, za gasilni dom v Čepovanu 1000 K, županstvu v Št. Tomažu za napravo jarka 550 K, občini Drežnica za napravo napajališča na pašniku 500 K, ligi proti kupceji z dekleti 500 K, županstvu Deske za vodovod v Paljevem 500 K, za pogorelee v Logu 500 K, občini Povir za kapnico v Gorenjah 2425 K, za vodovod v Oblokah 200 K, za napravo kapnice v Tomaju 1000 K, za vodovod v Poljanah pri Cerknem 200 K, za gasilni dom v Plužnah 1000 K, zavodu sv. Nikolaja v Trstu 500 K, „Goriškemu kmet. društvu“ 8000 K, sadjargemu društvu v Kamnjah 200 K, za novi most v Vel. Žabljah 200 K, opleševalnemu društvu v Boeve 400 K, za vodovod v Čiginju pri Volčah 625 K, za prezidavo cerkvicve Device Marije pri Boeve 2900 K, za cesto Renški vrh Temnica-Zagraje 5100 K, cestnemu odboru v Kobaridu 2000 K, za vodovod v Jaznah pri Cerknem 1200 K, za dopolnilna dela 6 vodnjakov v Renčah 800 K, županstvu v Anhovem 300 K za vodovod in vodnjak v Debenjah, za vodovod v Temljinah pri Grahowem 2750 K, „Slov. Alojzijeviču“ v Gorici 800 K, za cesto Nabrežina-Slivno 200 K, za vodovod v Šmarjah 3625 K, za vodovod v Svinem pri Šmarjah 4250 K, za vodovod v Kožbani 2800 K, za uravnavo hudournika Slatno pri Grgarju 1200 K, dalje se je določilo 3000 K za ureditev živinozdravniških tečajev na Goriškem, za vodni nabiralnik v Dolu pri Opatjemselu 2250 K, za dovozno cesto na postajo Avče 800 K, konjerejskemu društvu v Tolminu 2700 K, za vodovod na Koritnici pri Grahowem 300 K, za ustanovitev gospodinjskih šol 3000 K, za gasilni dom v Cerknem 1000 K, za živinsko sejmišče v Cerknem 700 K, za zgradbo vodovoda v Avčah 4800 K, županstvu Volče za vodovod v Selu 3825 K, za vodovod v Zarakovec pri Grahowem 1700 K, za zgradbo opornega zidovja na cesti Vrhovje-Dobrovo 1200 K, za cesto Želinj-Cerkno 2000 K, kat. pol in gospodarskemu društvu v Kobaridu za l. 1911 in 1912 skupno 500 K, za vodovod v Srpenici 8500 K, raznim sadjerejskim društvom 10.000 K, za vikarišče v Otaležu 3000 K, za popravo cerkve in vikarišča v Srednjem 2000 K, za vikarišče v Gradnem 1800 K, za vikarišče v Fojani 1300 K, za popravo ceste v Pliskovici 500 K, za novo cerkev na Drežnici 10.000 K, za nadaljevalno šolo v Solkanu 1800 K, za most čez Sočo pri Kamnen in za popravo ceste do Selišč skupno 60.000 K, za cesto Krmin-Vipolže 10.000 K, za kanalizacijo v občini Batuje 2000 kron, za 5 vodnjakov v Vrtojbi 5225 K, za vodovod v Breginju 2400 K, za vodovod v Ajbi 5275 K, za popravo ceste Št. Andrej-Vrtojba 6000 K, za dve kapnici v Prvačini 5600 K, za zgradbo novega železnega mostu v Soči 1675 K, za zgradbo ceste Lokvica-Opatjeselo 2625 K, za vodovod v Magozdu pri Drežnici 3500 K, županstvu v Anhovem za cesto 3150 K, za napajališče

v Kobdilju 1170 K, za cesto iz Otlice do kranjske meje 2000 K, županstvu Sela za zgradbo kapnice 1500 K, za vodovod v Podbeli 3750 K, za cesto iz Loga v Trento 4700 K, za cesto Ajba-Močile 7500 K, za vodovod pri Sv. Luciji 7750 K, za cesto do Drežnice 8000 K, za vodovod v Gojačah 4400 K, za kapnico v Zagradu pri Komnu 3300 K, za vodovod v Črničah in Ravnah 3900 K, za vodnjak pri Bizjakih na Ottici 2500 K, za vodovod v Jezercah pri Barki 2500 K, cestnemu odboru v Tolminu 2000 K, za cesto Staroselo-Logje 4500 K, za vodovod v Zapotoku 2125 K, za razdelitev turšice med kolone 2000 K, za razširjenje gluhonemnice in pokritje Kornja 90.000 K, dalje se je skupno za 123 prošenj dovolilo 12.000 K, ki naj jih razdeli deželni odbor (med temi je prošnja „Dijaške mize“, ki dobi 1200 K), za planinske kulture se dovoli 8000 K.

Na dnevnem redu je bila tudi točka **o šolskem nadzorstvu**, ki smo jo mi že ob sodili. Tudi naši poslanci so bili proti taki postavi, vsled česar je romala nazaj v Pettarinovo naročje. — Tudi vprašanje **učiteljskih plač** je bilo na dnevnem redu. Laški liberalci so obljudili učiteljem, da jim zvišajo plače. Toda naši poslanci niso mogli glasovati za take izdatke. Zato se bo učiteljem odslej štela le stanarina v penzion, drugo ostane pri starem. — Posl. Venuti je utemeljeval svoj predlog glede sliv, ki je bil sprejet. Na predlog poslanca Berbuča se deželni odbor pooblasti, da o zadnji seji napravi zapisnik. Dr. Stepančič je utemeljeval svoj predlog glede nekaterih **novih cest na Krasu in železnice Štanjel-Tržič**.

Dr. Gregorčič zaključi zasedanje.

Dr. Gregorčič, ki je ob 7. uri prevezel predsedstvo namesto Pajerja, ki mu je postal slabo, se ob sklepku spominja ogromnega dela, ki ga je deželni zbor dovršil v tem zasedanju. Zahvaljuje se poslancem, posebno pa vladni, ki je deželnemu zboru na vso moč šla na roko. Ravno predlogi, ki jih je vlada predložila, so velikanskega pomena za deželo. Zahvali se tudi zastopniku vlade, ki je dež. zboru takoj zvesto in požrtvovalno pomagal. Vladni zastopnik Rebek se zahvalil g. podglavarju za laskave besede. Častita dež. zboru na izredno plodovitem delu tega zasedanja. Konečno še želi, da bi se gosp. deželni glavar Pajer kmalu odpomogel od truda tega zasedanja. Poslanec Bombig se spominja delovanja deželnega glavarja Pajerja.

Dr. Gregorčič se kot podglavar spominja cesaria ter po najvišjem naročilu zaključi zasedanje. Slovenski poslanci zaključijo cesarju živio!, laški pa Evviva! — S tem je bilo zasedanje zaključeno.

Vojna med Italijo in Turčijo.

Najprvo naj poročamo, da je Lahe zadel hud udarec, ko jim je skoro nenadoma unirl poveljnik njihovega brodovja admiral Aubry. Bil je najboljši laški admirral, ki v teku vojne ni bil slabega slišati o njem, medtem ko skoro vsi drugi streljajo kozle. Imenovan mu je že naslednik podadmiral Faravelli. Ker smo že pri brodovju, naj omenimo, da je Turčija z minami

zaprla pristanišče v Solunu in Dardanele. Resno poročilo prihaja od juga, ki pravi, da se laške bojne ladje bližajo Solunu. Če Lahi res napadejo Solun, smo si mi z Lahi v laseh, ker Soluna Avstrija ne pusti priti v laške roke. Sicer pa je Solun dobro zavarovan.

Boji.

Več krvavih bojev so Lahi imeli v Tripolisu. Pri Bengaziju so hoteli z 10.000 možmi zaseseti grič Mergeb. Turkov je bilo polovica menj. Lahe so podpirale tudi bojne ladje. Boj je trajal 10 ur. Arabci so na levem krilu vrgli Lahe z bajonetom nazaj, a Lahi so dobili iz mesta vedno novih ojačenj. Turkom je zmanjkalo patron. Zato so se umaknili. Izgube so na obeh straneh velike.

Laška vlada poroča, da je doslej padlo v Tripolisu vsega skupaj 536 mož. — Všetci pa niso oni, ki jih je vzela kolera. Kdo bi temu verjel?

Po svetu.

Državni zbor se je sešel 5. t. m. Nemški liberalci so sprožili misel, naj se uvede davek **na vino** v enaki meri ko na pivo in šnops. Proti temu pa je odločno nastopil dr. Šusteršič, pridružili so se mu tudi krščanski socialisti. Socialist jud Diamand pa je v imenu socialistov govoril za vinski davek. Naši poslanci takje postave ne bodo dopustili. — Dr. Šusteršič je tudi pozval našo vlado, naj pove, kaj meni ona o **barantiju na Ogrskem**. Tam je morala vlada odstopiti, ker se cesar ni udal Mažarom. Ogrski državni zbor se ne snide dalj časa. **Volni zakon** bo prišel v razpravo v avstrijski zbornici. Če bo sprejet, se neve. — **Francozi** so za vojne zrakoplove nabrali že nad milion frankov. — **Na Angleškem** štrajka že blizu pol drug milijon delavcev. Posledice štrajka se že kažejo. Draginja kruha in drugih živil narašča, ker vsled nomanjkanja premoga promet z vlaki in ladjami ni mogoč. Tudi delo po raznih tovarnah se ustavlja, ker ni premoga. Vedno več delavcev je brez dela. Poleg tega pa sitnarijo in razbijajo šipe tudi ženske, ki bi rade dobile volivno pravico. — **Na Kitajskem** se pleto čudne reči. Lisiak Juanšikai, ki je bil izvoljen za predsednika republike, noče nič ubogati republikance. Noče zapustiti glavnega mesta. Toda sedaj so se mu uprli nekateri vojaki, ki so morili, ropali in požigali. Umorjen je bil tudi en avstrijski zdravnik. Upornike je dal Juanšikaj usmrtni. Odsekali so jim glave in jih pustili ležati. Toda radi varnosti so Evropeji izkrcali tudi svoje pomorščake iz vojnih ladij. Tudi avstrijski vojaki stražijo sedaj v Pekinu. Kai vse se izplete na Kitajskem, tega nihče ne ve. — **Evronski vladarij** se bodo v podkrepitev miru na pomlad obiskali. Dne 21. t. m. se snideta v Benetkah nemški cesar in laški kralj. Še poprej bo nemški cesar obiskal našega cesarja na Dunaju. Tekom aprila pa obiše angleški kralj ruskega carja.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

XXIX.

Zaroka.

Več tednov je preteklo, ne da bi se kaj posebnega zgodilo. Večkrat sem bil z Redingom pri Valdouleurskih v Malteškem hotelu, in opažal sem, da so Keyserjevi bolj mrzli proti meni; a nisem vedel, zakaj. Tu sem prejel od Verenke pisemce, v katerem mi je povедala, da od zanesljive strani ve, da zdaj snubim zelo lepo in imenitno gospodično. Ta vest ji je sicer zelo hudo dela, vendar bo z božjo pomočjo to žrtev prinesla; zdaj resno premišlja, ali ne bi šl v Frauentalski samostan, ko je tako bridko poskusila ničevost in nezvestobo sveta. Tega mi ne piše, da bi tožila, ampak da bi mi dala polno svobodo; zakaj nič drugega noče, kot le mojo srečo. To je da pravzaprav nisva zaročena; vendar misli, da bi ji bil moral nekoliko bolje čuvati zvestobo. No, tedaj naj vsaj marquizi Valdouleurski — saj tako je ime moji novi srečni izvoljenki, kakor ji pišejo — bolje držim zvestobo. Kar se tiče niza beserov, o katerem ji je oče sporočil, naj ga le poklonim novi nevesti v dar; take igrače nimajo zanje nobene cene več. Sicer bo pa tudi zanaprej, kakor dosihmal vsak dan molila zame k materi Božji in svetemu angelu varihu, da me milostno varujeta v vseh velikih nevarnostih duše in telesa, ki mi grozijo v Parizu.

Uboga Verenka! Zdelo se mi je, da jo vidim pred sabo, kako s solzami v očeh in z bolestno drgetajočimi ustni piše to zmes srda in veledušnosti. Ne, to ni bilo koketno kujanje, ampak je resno mislila z žrtvijo, ki jo je prinašala meni, o katerem je domnevala, da sem ji nezvest. Zdaj sem jo bolj ljubil, nego kdaj prej. Dobri otrok je pač mislil, da je moji sreči na potu! A Verenka mi je bila tisočkrat dražja, tudi ko bi bila uboga dekle, nego mlada marquiza Valdouleurska, koje premoženje so cenili na pol milijona.

Tako sem sedel ter pisal Vereni, da je napak obveščena; jaz sem ji ohranil zvestobo in se zanašam na njen. Nespametne misli na samostan naj si izbjige iz glave. Nesrečna ljubezen še daleko ni samostanski poklic; sicer nazadnje še mene naredi kapucina. Naj ima nekoliko potropljenja z menoj; kraljčini biseri ostanejo shranjeni zanjo, ter upam, da čez par let postane moja srečna nevesta, kakor se zanašam, da postane njen srečni ženin — zvesti Damian Muos.

Ko sem bil sam oddal pismo na pošto, sem takoj hitel v Malteški hôtel z namenom, da pokažem Izabelli Verenino pismo ter tako odlomim ost vsaki daljni skušnjavi.

Na ulici me je iznenadilo izredno razburjenje ljudstva. Lafayette je odhitel s četami v Vincennes (b. Vensén), so pravili, kjer name-

rava drhal grad porušiti, in obenem je baje nekdo v Tuilerijah kralja skušal umoriti.

Srednjeveški grad v Vincennesu je ležal blizu eno uro vzhodno od Pariza. Že zadnje dni sem bil slišal, da se širijo mej ljudstvom o gradu kar najbolj čudne bajke. Češ, da je s podzemskimi hodniki zvezan s Tuilerijami, ki so vsaj tri ure oddaljene; da ga baje hočejo prezidati v novo Bastijo ter v njegovih kleteh žive pokopati prвobitelje za svobodo, in podobne bedastoče, ki so jih izmišljali, da bi Sveti-antonsko drhal naščivali k novemu nasilstvu. In res je bil pivovarnar Santerre, moj znanec, peljal krdelo teh predmestnih junakov nad Vincennes ter začel razdiranje, ko je prihitec Lafayette na čelu narodnih brambovcov in z orožjem napravil red.

Sicer mi ta vest o boju za Vincennes ni delala velike skrbi. Tembolj pa me je vznemirjala govorica, da se je v Tuilerijah izvršil napad na kralja. Hitel sem torej tja. V ulici Saint-Honoré in po vseh dohodih na Trg za karruselj sem srečaval može, ki so tudi naglih korakov hiteli proti palači, in potičučna dečad je porogljivo klicala za njimi: Živio vitezi z bodali! Že sem mislil, da bomo težko prišli v grad. Toda ne; stražniki narodne brambe so nas pustili vstopiti. Stopnišče, preddvorane, galerija poslancev, vsi prostori so mrgoleli ljudi, ki so pod obleko tiščali meče, bodala, pištole in razburjeno vse križem govorili. Nekateri so trdili, da je neki lopov, preoblečen za plemiča, res izvršil, ali vsaj nameraval napad na kralja; da, govorilo se je celo, da je kralj ranjen, da ga njegov kapelan pravkar deva v sveto olje in podobno. Svoj živ dan nisem slišal bolj blažnih reči praviti, nego v tej uri vseobče razburjenosti.

Umevno, da sem med navzočimi našel tudi marquisa Valdouleurskega, ki je vkljub mrazu — bilo je zadnjega svečana 1791 — na prvi glas o kraljevi nevarnosti prihitec na mesto. Z eno roko se je opiral na palico, z drugo je držal meč ter gledal tembolj srdito, ker je le s težavo zatajeval bolečino v svoji nogi. Ko me je zagledal, je vzkliknil: „Moj dragi medved, urno idite po svoje hrabre Švicarje! Ti lopovi strežejo kralju po življenju. Krili ga bomo tako dolgo s svojimi telesi, da pride pomoč, ali pa umrjenio z njim!“

Tu je prišel d'Herilly z maršalom palače, vojvodom od Villey, doli po stopnicah ter je oznanil, da je kralj ohranjen in zdrav; res so bili sicer nekega plemiča, ki se je sumljivo obnašal, pomotoma prijeli; a izkazalo se je, da je sum čisto neopravilen; kralj se zvestemu plemstvu zahvaljuje za njegovo gorečnost ter jih prosi, da mirno zapustijo grad.

Večina je nato res ostavila Tuilerije, a ne tako stari Valdouleur. On in stotina njegovih stanovskih drugov se niso hoteli pomiriti, dokler ni vsaj iz Vinceunesa prišlo obvestilo, da je naval ljudstva odbit. Zaman sem ga skušal pregovoriti, da bi se vrnil z menoj v Malteški hotel. Trdovratno je vztrajal pri svojem sklepu: „Tu v kraljevi predvorani je moje mesto, dokler je še kaka senca nevarnosti za moje življenje. Za Boga in lilije!“ Pri moji veri, prav nič ne zaupam tem narodnim brambovcem, ki nas že dlje časa gledajo, kakor bi nas hoteli prebosti. Če bi drhal grad napadla, kaj mislite, da bi jo resno odbili?“

(Dalje pride.)

Boj v zraku.

Italijanski zrakoplovec v boju s Turki

Odkar imamo vojaške zrakoplove v Gorici, raste zanimanje za to moderno napravo. Vedno bolj gotovo je, da letalni stroji v bodočih vojnah ne bodo več služili le za poizvedbe o sovražniku, ampak bodo posegali tudi v boj. Naj navedemo pismo, ki je je pisal domov laški zrakoplovec Giuseppe Rossi iz Tripolisa, kako se je v zraku boril s Turki in Arabci. Pismo se glasi:

„Včeraj zjutraj sem se dvignil s svojim stotnikom v zrak, da poletiva k približno 80 km (kakor iz Rihemberga do Podbrda). oddaljenemu sovražnemu taboru, kjer sva hotela preizkusiti neko novo bombo. Vspel sem se takoj v višino 600 m. Komač po dveh kilometrih (Torej komaj 2 km so Turki oddaljeni od Lahov) sva ču-

la nekaj strelov iz pušk, za katere pa se nisva zmenila. Po nadaljnih 15 km, ko sva drsela preko prvih arabskih šotorov, je postajalo streljanje iz pušk jače; dal sem znamenje stotniku, ki je sedel za menoj, naj ima bombo pripravljeno. Par sto metrov dalje sem mu dal znamenje, naj bombo zažene. Zavil sem takoj na levo, da bi mogla opazovati učinek bombe in videl sem tudi neposredno nato, kako se je dvignil načinkrat velik oblak dima, med tem ko so kamele in konji prestrašeni divjali na vse strani. Bil je krasen pogled: bomba je učinkovala. Toda to veselo čustvo ni trpelo dolgo, streljanje je postajalo tako močno, da bi celo pogumnemu človeku vzbujalo pomisleke. Ko sem ravnokar spremenil smer, sem čutil, kako je zadela letalni stroj ena kroglica. Skušal sem, dvigti se višje, a se mi ni posrečilo. Medtem, ko sem plul nad levim krilom tabora, sem začul za seboj glas poveljnika Montu, ki

mi je zaklicał, da je ranjen. Hotel sem se na svojem sedežu obrniti nekoliko na stran, da bi se mogel ozreti na stotnika, toda motor mi ni pustil nobenega časa: naenkrat je stal tiho. Nehote sem se pripravil k drčalnemu poletu, toda skoro v istem trenutku je pričel motor zopet delovati. Ko smo se zopet dvignili za par metrov, za katere smo padli, sem čutil, kako ste nadaljni dve krogli zadeli stroj. Motor ni več deloval kot spočetka, vsake pol minute so nastajali sumljivi šumi, pri tem je postajal veter močnejši in da pridem nazaj, sem moral pluti proti njemu. Preklicani Arabci pri tem niso niti za en trenutek prenehali s streljanjem. Bil je malo razveseljiv pogled: spodaj se je zbralo 2000 in še več Arabcev, ki so kar tekmovali s streljanjem na nas. Jaz sem se zibal v višini, veter me je metal semertija z motorjem, ki je bil že pokvarjen ter sem se moral batiti, da je poveljnik za menoj smrtno

ranjen, da se ne bo mogel več obvladati in da bi s kakim napačnim gibom pospešil padec. Preleteti morava še 25 kilometrov. Končno postaja streljanje slabejše. 25 km, ki naju je ločilo od našega tabora, so hitro prepluti in komaj po enouri odsotnosti sem se srečno spustil na tla. Hvala Bogu, stotnik ni bil nevarno ranjen, krogla je pri svojem udarcu oslabela, zadela je namreč na železno sedalo. Dve krogli ste predri propeler in jaz ne umem, kako da se ni razbil!«

Tako slove zanimivo poročilo. Kako pa bo, ko se bodo sovražni zrakoplovci srečali v zraku? Tudi ta čas ni več daleč.

Na znanje!

Manufakturana trgovina Teod.

Hribar naznanja, da bližnja pomladanska sezona bo nekaj posebnega v manufakturini stroki. Krasne novitete, katere se še niso videle, bodo na prodaj. Blago v najizbranejših vzorcih bode p. n. občinstvu na ogled in na prodaj.

Orehovlje. K. slov. izobr. društvo bo imelo prihodnjo nedeljo 10. t. m. ob 11h dop. občni zbor, ki naj se ga člani radi važnosti gotovo udeleže!

Nova društva. Namestništvo je ponudilo pravila novega Kat. slov. izobr. društva v Tevčah pri Šmarjah. — Dne 3. t. m. se je vršil ustavnost občni zbor Kat. slov. izobr. društva v Št. Tomazu. Naprej! Vedno naprej!

Naša mladina.

Kamnje. Za tel. odsek »Orel« v Kamnjah, se je nabralo na svatbi g. Alojzija Baje iz Kamenj-Kanke, 340 K; zakar se novoporočencama — že lej jim obilo sreče v novem stanu — toplo zahvaljuje odbor »Orla«.

Iz Povirja. Dne 18. februarja je priredila »Dekliška Marijina družba iz Sežane« v Povirju v stari šoli velezanimivo skioptično predavanje »Podzemeljski Rim za časa peganjanja Kristjanov«. Ko je zunaj v ponosnem razkošnem Rimu vihral boj proti Jezusovemu križu, je v katakombe živel in cvetelo versko življenje prvih Kristjanov. Katakombe so danes tih mrtev, nobenega življenja ni več v njih — toda ne, je življenje, saj kamenje govori in slike in napisи pričajo, da je tukaj bilo življenje. Krasno sta deklamirali dve Marijini družabnici Marica in Ivanka. Nato so se prečitali šaljivi brzojavci od blizu in daleč in zabava je končala. Na našem ubogem Krasu treba katoliške organizacije, ker je nevarnost, da gnjili liberalizem ne okuži in osmradi še tistih, ki so še zdravi in dobiti. Boj temu peklenškemu kraškemu zmanju devijatanu liberalizmu, boj tistim, ki se hlinijo in k našemu kmetu prihajo v ovčjih oblekah, od znotraj pa so zgrabljivi volkovii! Kmečko ljudstvo, ali poznaš liberalce na Krasu? Ljudstvo spreglej in izženi jih!

Glasnik „Kmečkih zvez“.

Ajdovska »Kmečka Zveza« je imela svojo sejo, dne 25. svečana t. l. v Batujah. Na to sejo je povabilo »Zvezca« dež. odbornika gosp. prof. Berbuča iz Gorice. — Navzočih je bilo tudi več gg. županov in podžupanov iz okoliša. Sejo je otvoril načelnik g. Leban, kateri je dal besedo dež. odborniku Berbuču, ki je poročal najprvo o užitnini, povdarjajoč med drugim: Naša dežela je prejela po novem redu pobiranja užitnine v 4 mes. toliko, kolikor poprej v celiem letu. In našim občinam so se tudi užitninski dohodki ogromno pomnožili. — Neka občina v goriški okolini je dobila poprej užitnine 200 K na leto, potem pa, 2600 K. Dobička je torej imela dežela cele 4 milijone K. A pri vsem tem smo mi oškodovani vsako leto 130.000 kron. V desetih letih toraj za okroglih 1,300.000 K, ker nam pobira država našo užitnino namesto, da bi jo pobirala dežela sama. — Nato je govoril še o mostu pri Mliču. Kakor je znano je dež. zbor v zadnji svoji seji dovolil za ta most 3000 K. Most, pa bi stal po načrtu, katerega je izdal dež. stavbinski urad 12.000 K. A namestništvo je k temu proračunu dodalo še 2000 K tako, da je sedaj proračunjen na 14.000 K. Dežela toraj da 3000 K, od neke druge strani upam, da se stisne 7000 K, bi bilo toraj skupaj 10.000 kron. Nekaj naj bi dale interesirane občine, nekaj cestni odbor, nekaj bi

morda dala uprava Vip. železnice, — za kar sem napravil to-le prošnjo, katero posljete na pristojno mesto. — Toraj po tej poti pridemo vendar enkrat do toli potrebnega mosta. Kakor vidite je toraj finančiranje te zadeve gotova stvar. — Slednjič je g. poslanec govoril še o uravnavi Vipave ter dal razna pojasnila na vprašanja, za kar se mu »K. Z.« najpriščene je zahvaljuje. Prihodnja seja »K. Z.« bo dne 17. marca ob 4. uri pop. v Velikih Žabljah v sobi Kat. slov. izobr. društva.

Delavski in socialni vestnik.

Okrajna bolniška blagajna v Nabrežini postaja korito za razne delomržne in propadle socialistične državnozborske kandidate. Tako se je srečno dokopal do teh jasli naš znani kričač Marizza, katemu ne diši več težko delo v kamenołomih, ampak si da svojo navdušenost za socializem plačati z 120 K mesečno. Nima ravno slabega apetita, ta Marizza. No, samo to ni lepo od njega, da izpodjeda kruh svojemu kolegu! Pri bolniški blagajni sta prej odpravljala vse delo le dva uradnika in to tudi takrat, ko je bilo več delavcev v Nabrežini kot danes. Sedaj pa je pri bolniški blagajni pet uradnikov in za manj delavcev. Res, socialisti so izvrstni kotorji. Ta korita pa polni ubogi delavec s svojimi tedenskimi doneski, da iz njih zoblejajo razni teroristi. Delavci! Koga futrate? Ali ne veste, da vi ne zaslužite toliko, kolikor bi vam socialisti ne znali pojesti.

Iz Nabrežine. Malo odgovora. Rdeči »Žarji« ni prav, da prinaša »Novi čas« dopise, ki odkrivajo počasi socialistično nesnago. Kako zavija svoje hinavske oči in se hoče otresti vsake neotesanosti in svoje somišljenike napraviti za prve izobražence sveta. Toda kako zna vzugajati »Žarja« svoje privržence, naj se sponni 18. sept. t. l., ko je priredilo »Katol. izob. društvo v Nabrežini veselico. Tedaj pridejo na veselični prostor nahajščani socialisti ki so na odru razbili mizo, pulte stolice, raztrgali zaveso itd. — Kaj ne, so drugi, to je olika in svoboda! Svojo oliko ste pa pokazali tudi s tem, da stete omazali cerkev, razbili okna pri farovžu in hoteli pri zadnjih dveh domačih večerih, ki jih je priredilo naše društvo, vloniti v sobe. A ker se vam to ni posrečilo, tedaj ste zunaj tulili kot divje zveri. — Kaj ne! To je res socialistična vzgoja.

Žalostne delavske razmere v Podgori. Kakor povsod, se delavstvu tudi v naši papirnici nič kaj dobro ne godi. Dan na dan zapuščajo domači delavci tovarno in gredo s trebuhom za kruhom; navadno se odpravljajo v Ameriko. Tako jih sedaj zoper namerava nekaj odpeljati se čez lužo. Kam pa pridemo po tej poti! — Tukaj se naseljuje nemški delavec, ki je dobro plakan in četudi ni tako priden in zmožen kakor naši domačini, jih vendar oblastno komandira in zaničuje, samo da se s tem prikupi kakemu višjemu gospodu, saj s poštenim delom tega ne zamore. Naše delavstvo mirno prenaša vse to, dokler gre, a ko ne more več, pa kar zbeži iz tovarne! Obžalovanja vredno je dejstvo, da je

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Znaki naših kat. slov. izobraž. društev so pošli. Prosimo vsa društva, ki jih žele, naj jih izrecno naroče. To naročilo bo obvezno. Razpošiljala se bodo le proti plačilu.

Grahovo. Tukajšnje »Slov. kat. izobr. društvo« je imelo dne 3. marca svoj redni občni zbor, katerega se je vdeležilo precejšnje število članov. Po občnem zboru smo imeli podučno predavanje, za kar se zahvaljujemo g. predavatelju. Mlađenci in dekleta, pristopajte v obilnem številu, da bo naše Sl. kat. izobr. društvo napredovalo in evetelo!

Kamnje. Naše K. S. I. D. je zaključilo svoja zimska predavanja v petek 1. marca. Vse predavanj v letošnji zimski sezoni se je vršilo 20 ob vprečni udeležbi 39 članov.

Rihemberg. — »Kršč. soc. izobr. društvo« bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 10. t. m. ob 3. in pop. v telovadnem prostoru na »Koruš«. Vabi se člane, da se vsi obč. zborni gotovo vdeleži.

Črniče. Dragi brat Emil Košuta v Argentiniji! Hvala Ti lepa za pozdrav in spodbudo v našem »Nov. času«. Mi se gibljemo po svojih slabih močeh, vlasti pridno telovadimo, ker se pripravljamo zdaj za javno prireditve. Veseli nas, da se nas spominjaš v tujini. Bodti zdrav in se kmalu vrni! Na zdar!

Črniški Orlji.

Rupa-Peč. Naše kršč. soc. izobr. društvo »Danica« bo imelo občni zbor 17. t. m. ob 11h dopoldne v Rupi v društvenih prostorih.

največji tiran v tej nesrečni papirniči starešina-narodnjak Fran Mermolja! Ali se pičlo število narodno-naprednega delavstva strinja s počenjanjem tega zastopnika njih narodnjaštva. Le še volite tako starešinstvo! G. Mermolja se gotovo še spominja, kako so ga s Kranjskega zapoldili! Kljub vsemu šikaniranju je pa ubogo delavstvo brez vsake moči, ker ni organizirano.

Dobre knjige.

Dr. Anton Mahnič: Več luči! Uredil dr. Aleš Ušeničnik: Ljubljana 1912. Vez. K 4.50.— Krasna knjiga! Ime pisatelja in ime prireditelja pričata, da knjiga nudi nekaj velikega. Mi pravimo samo: kupujte jo, berito jo in ohranite si jo kot bi bila pravi zaklad. Nazori, ki so v njej tolmačeni, naj postanejo nazori na vseh — ljudstvo naše bo srečno in postane veliko na poti in v luči načel, ki se nam v knjigi podajajo. Kar smo Slovenci v zadnjih letih dosegli velikega, to se je doseglo na temelju v ti knjigi raztolmačenih načel. — Voditelji društev, sezite po knjigi; v njej dobite predmete najlepših in najbolj aktualnih predavanj, posebno v II. poglavju, če gar nauki morajo priti nam vsem v meso in kri. Kdor hoče napraviti krasen dar dijaku, ta naj ukupi to knjigo in naj mu jo podari. Knjiga je zlata vredna! Knjiga se dobi tudi v Gorici, v prodajalnici K. T. D.

Ne v Ameriko! Zadnje čase se slovenski politiki, duhovščina, učiteljstvo, oblasti in sploh vsi, ki jim je na srcu blago našega naroda, čezdaljebolj zavzemajo proti izseljevanju ljudstva v Ameriko. In res, nobena še tako krvava vojska in nobena kuga nam ne bi mogla toliko ljudi pobrati kakor izseljevalna strast. Po Notranjskem in Dolenjskem so cele vasi brez moških, delavcev manjka, le žene in starčki se trudijo z obdelovanjem zemlje. Amerika nam jemlje najboljše moči. In kar se iz Amerike vrne, je večjidel slabo. Boj proti izseljevanju je sveta dolžnost vsakega resnično narodno mislečega Slovence. Boj proti tej strasti je različen. Knjige, ki našemu ljudstvu, zlasti pa naši mladini predocujejo nevarnosti Amerike, vzbujajo v njej ljubezen do domače grude in jo odvračajo od želje pohititi čez ocean bogatitve, take knjige so zlata vredne in moreno izvrševati veliko vzgojno naloge v prid našega ljudstva. Zato je z velikim zadovoljenjem pozdravljal, da je »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani kot 16 zvezek »Ljudske knjižnice oziroma kot zvezek Jakob Aleševčevih spisov izdala pravkar njegovo povest: »Ne v Ameriko!« — (Cena vezana 2.40 K. broširana 1.50 K.). Alešovec opisuje v tej povesti usodo več slovenskih kmetov, ki so se podali v Ameriko. Eni se trudijo na naselbinah, druge goljufajo brezvestni agenti, drugi zopet delajo za žive in mrtve v rudokopih in petrolejskih jamah in so pravi sužnji, ostali se na drug način izgube. Alešovec pripoveduje vse to na tisti mični, domači in živahnji način, ki je njemu lasten. Jedro povesti je: Ostani doma, doma se pošteno preživi, ljubi domačo zemljo in jo pridno

obdeluj v svoj blagor in v blagor svojih potomcev, da bo naš narod kedaj močan in ne bo s svojimi žulji redil drugih in ustvarjal bogastvo Amerikancem in Nemcem namestu sebi! Zato 6. zvezek Aleševčevih povesti najtopleje priporočamo.

in prošnje so se naureč pojavile od mnogih strani, da bi Velikanoč in ž njo drugi premenljivi prazniki bili bolj vezani na ene in iste dneve v letu. Kar se tiče še posebe Velikenoči, tedaj se strinjajo skoraj vsi predlogi s tem, da bi bilo najbolje, če bi se Velikanoč praznovala redno vsako leto prvo nedeljo meseca aprila. — Kakor se vidi, sv. Stolica resno misli, v tem voziru nekaj ukreniti.

Dež. glavar dr. Pajer, ki mu je v soboto med zadnjo sejo dež. zborna prišlo slabo, je baje v jutro istega dne bljuval kri.

Smrtna kosa. V Gor. Cerovem je umrla 9letna hčerka g. Antona Komjanc. Ker je pridna deklica bila že novinka Mar. družbe, jo je ta spremlila k pogrebu. Zalostnim starišem naše sožalje!

Brezjah na Gorenjskem je umrl znani goststvincar nasproti cerkvi g. Jožef Finzgar, star 79 let. Pokojnik je bil oče gorškega c. kr. okr. š. nadzornika g. Fr. Finzgarja. Bil je rajni vedno odločen katoliški mož. Naj počiva v miru!

Iz Egipta. (Iz Kahire:) Ena naših društvenic si je izvolila najboljši del. Vstopila je v redovni stan. To je nekaj izvanrednega za Slovenke v Kahiri. Upajmo, da sledi se katera njenemu lepemu vzgledu. — S v. misijon za slovensko naselbino se bode vršili v Aleksandriji tretji, v Kahiri pa četrti teden v postu.

Automobilna zveza med Bovcem in postajo Sv. Lucija-Tolmin. S 1. marcem se je vpeljal sledeci vozni red: Zjutraj odhod iz Bovca okrog 6.00, iz Kobarida okrog 7.30, zveza z brzovlakom 9.02. — Popoldne odhod iz Bovca okrog 3.30, iz Kobarida okrog 4.30, zveza z brzovlakom 5.50. — Zjutraj odhod iz postaje ob 7, primod v Kobarid okrog 8.30, v Bovec okrog 9.30. — Popoldne odhod iz postaje ob 4, prihod v Kobarid okrog 5.30 v Bovec okrog 6.30. Zvečer ob 7.30, iz postaje vozi samo do Tolmina. Razventega odhaja o poldne iz postaje tovorni automobile bratov Ostan.

Uravnavna Soče, Vipave in drugih voda na Goriškem bo stala skupno 11 milijonov krov. K temu znesku bo dežela dala le 1 miljon 904 tisoč 200 kron; ostalo vsoto da država.

Največ bo stala uravnavna Soče, namreč 7 milijonov 200 tisoč kron; dežela bo dala za uravnavo Soče le 1 milijon 184 tisoč 200 kron.

Vipava bo stala skupno 1 miljon kron. Dežela bo prispevala le 300.000 K.

Vipavski pritoki (Raša in drugi) bodo stali 400.000 K, dežela bo dala 60.000 K.

Idrija in Ter bosta stala 2.400.000 K. Dežela bo prispevala 360.000 K.

Iz tega sledi, da občine ne bodo nič obremenjene. Dela se bodo najbrže pričela že letos.

Proti pohujšljivim razglednicam po trafikah. Finančno ministerstvo je koncem prejšnjega meseca prepovedalo vsem trafikam izlaganje in prodajanje pohujšljivih razglednic. Ravno tako je tudi prepovedano izlaganje in prodajanje raznega slabega

Orli!
Blago in vse druge
potrebščine za orlovske
kroje d bite v trgovini
Teod. Hribar
v Gorici
GOSPOSKA ul. št. 6.

Novice.

Vodstvo »Slov. Ljudske Stranke« je imelo svojo sejo v pondeljek 4. t. m. pod predsedstvom načelnika dr. Gregorčiča. V tej seji je bil za podnačelnika S. L. S. izvoljen drž. in dež. poslanec J. Fon, za tajnika prof. I. Berbuč, za blagajnika J. Kopatč, podtajnika pa sta vikar J. Abram in prof. A. Iavec. — Vodstvo je razpravljalo, kako dvigniti našo politično organizacijo. Tudi o časopisih se je razpravljalo. O tem bo dalje sklepal poseben odsek 6 članov, v kateri pošlje vodstvo stranke 2 člana.

Za »Novi Čas« naši prijatelji še vedno neutrudno delajo. Dokaz temu je, da je število naših naročnikov v teku zadnjega meseca zopet poskočilo za **nad 200**. Dan dan prihajajo novi. Mnogo kmečkih in delavskih mož in fantov nam plačuje po 4 kron ali celo po 5 K, da s tem podpirajo našo sveto reč. Še zadnje dni je g. A. B. iz Solkanu daroval za »Novi Čas« 3 K, ki jih je prejel kot nagrado za neko uslogo. Ramo ob rami s takimi prijatelji — nani strah! Hvala Vam, zlate duše! Mi gremo naprej!

Poverjeniki Družbe sv. Mohorja agitirajo za »Novi čas« in za »Slovensko Stražo« o priliki pobiranja naročnine za I. 1912.

Nevarno je obolel na pljučnici državni pravnik dr. Andrej Jeglič.

Premembra koledarja. Sv. Oče je naročil vrhovnemu predstojniku reda sv. Kamila L., P. Vidu v Rimu, naj mu pripravi poročilo o premembri koledarja. — Želje

berila. Finančno ministerstvo je že ukrenilo vse potrebne korake, da se ta prepopoved izvede. Prepričani smo, da je bila ta prepoved skrajno potrebna. Tudi v Goriči se po raznih trafikah razstavlja in prodaja najbolj nesramno blago v obliki pohujšljivih razglednic, slik in slabega berila sploh. Slavno policijo prosimo, da poseže tu prav odločno vmes. Boj proti nenavnosti, ki se cedi iz nekaterih trafik in raznih drugih trgovin! Somišljeniki v mestu in po deželi, pazite, da se povsod izvede prepopoved ministerstva. In brez usmiljenja ovajajte one, ki se tu nočejo pokoriti. Naš list vam hoče iti na roko!

Za »Dijaško mizo«. Novak Lojze, študijski prefekt in docent v cent. semenišču 10 K; Tabaj Ivan, nam. gimn. katehet 2 K. Bog povrni!

Okrajinim šolskim nadzornikom je naučno ministerstvo naročilo, da se morajo strogo držati uradnih ur in biti v uradu.

Občinske volitve v Oseku. Na celi črti je zmagala Slovenska Ljudska Stranka. Dasi so bili liberalci gotovi zmage, so vendar na vse kriplje agitirali. Ko je volil 3. razred, je prišla iz Šempasa cela liberalna banda, upanje naših liberalcev, na pomoč. Toda naši možje in posebno vrli volilec iz Črnič so zmagali liberalno »večino«. Ko se je proglašil izid volitev, je pisana banda iz Šempasa, ki je bila pripravljena in opremljena z vsem potrebnim, da proslavi liberalno zmago, odšla z dolgimi obrazi in še daljšimi nosovi v svoja gnezda. »No že štima« (italiano à la »Soča«) — če pride tudi iz Šempasa. Pravijo, da jo je posebno urno brisal tisti možakar iz Šempasa, ki mu je eden naših volilcev pred komisijo podpisal pooblastilo in je ravnotako tudi preklical, ko je oni hotel voliti — napredno. Smilil se nam je tudi neki volilec iz Oseka, ki je — dasi mrvouden — moral priti pomagat reševati naprednjake. Žalostno! V Oseku ni bilo še nikoli takega miru kakor tisto noč po končani volitvi v 3. razred. Ves up je bil za liberalce II. razred. Toda tu jih tudi sreča ni bila mila. Zaman je letel bicikel bolnega g. učitelja iz Nemškega Ruta v Batuje, zaman je g. nadučitelj iz Batuj prisopihal v Osek. Zmagala je lista naših kandidatov; zadnjega je potegnil celo sam liberalni zaupnik iz klobuka, kamor je bil prišel radi enakosti glasov z liberalci. Oh, to je smola! V I. razredu se nasprotniki volitev sploh niso vdelenili. — Vsi pametni možje se vesele našega vspeha. Za enkrat v Oseku ne bodo še prodajali šnopsa po spovednicah, kakor se je ustil neki liberalni agitator. Eidni las, na katerem visi upanje liberalcev, je rekurz. Pa se jim bo še ta utrgal. Naj se tolažijo s tem, da so dobili v I. razredu v dar enega svojih glavnih mož, da okuša sladkost, ki jo vživajo starešine, in da bo pazil, da »klerikalci« ne bodo delali v starešinstvu, kar bodo hoteli, kakor se govori po vasi.

Obč. volitve v Erzelju nad Vipavo. Na Erzelju vrstile so se 3. t. m. občinske volitve, ker so bile prejšnje razveljavljene. — Vnovič je zmagala S. L. S. sijajno. Samo

po pomoti pride v odbor en mlad liberalček, ki je imel za očeta zelo vnetega in odločnega našega somišljenika. Je pač zašel mej »volkove«, in kdor med te zaide mora ž njimi tuliti. Kar giblje in gre, spravili so liberalci na volišče, a sprevideli so vendar enkrat, da jih ljudstvo ne mara več. Sedaj pa novi odborniki na delo za blagor tako zanemarjene občine! Slava volivecem!

Vojške spremembe. Dve stotniji 47. pešpolka sta v torek zjutraj odšli v Kojsko in Biljano, kjer ostaneti stalno. Lepo so povsod sprejeli vojake. Prav slovesen je bil sprejem v Biljani. Vojščvo je pozdravil č. g. župnik biljanski. Za sprejem se je zahvalil stotnik Dürer. — Isti dan dopoldne sta se v Goricu vrnili dve kompaniji 47. poldka iz Krmina, kamor so došli lovci. V Trstu so dospeli ogrski vojaki 32. pešpolka. — V torek so se poslovili iz Trsta fantje 97. polka, ki je bil v Trstu 15 let. Cetrti bataljon se je opoldne odpeljal v Karlovac, prvi in drugi pa popoldne mihi Ljubljane v Belovar na Hrvaškem. S premeščinimi bataljoni je šla večina Lahov. — Naj bi naši fantje v daljni tujini ostali dobrí in pošteni!

Iz zapadnih Brd. V 8. štv. »Prim L.« očita nekdo pod napisom »Iz zapadnih Brd« drž. poslancu italij. lj. stranke, ki zastopa tudi zapadna Brda, da je isti pred volitvami Bricem marsikaj oblijubil, da pa o izpolnitvi teh obljub ni duha ne sluha. Zadnja trditev je neresnična. G. poslanec ni samo obljuboval, ampak je ravno v zadnjem času za svoje briške volivce tudi mnogo storil. Če pa ni takoj v prvih desetih mesecih po volitvah vsega dosegel, kar je oblijubil, to gotovo ni njegova krivda. On tudi ni vsemogočen. Za vsako stvar je treba časa. Da se pa za svoje volivce (tudi slovenske!) mnogo trudi, da je zanje že marsikaj dosegel, in da bi zapadni Brici boljšega zastopnika težko dobili, to mora priznati vsak, kdor nepristransko sodi. Slednjič še to: Če je g. poslanec dopisniku kaj oblijubil in ne izpolnil, nimamo nič proti temu, če dopisnik o tem poroča. Tudi lahko piše v imenu tistih, ki so ga v to pooblastili. Da pa v imenu vseh zapadnih Bricev krivično očita g. poslanec nedelavnost, tega ne dovolimo.

Poštna nabiralnica v Gor. Vrtojbi. Iz Gor. Vrtojbe nam pišejo: Občinarji Gor. Vrtojbe odločno ugovarjam lažnjivim dopisom o naši poštni nabiralnici, ki jih je brati v »Soči«. Izjavljamo, da smo mi popolnoma zadovoljni s poštno nabiralnico, ker imamo od nje velike ugodnosti. Vemo dobro vsi v Gor. Vrtojbi, kdo piše take dopise v »Sočo«. Dobro vemo tudi, da dopisnik ni doma iz Gor. Vrtojbe ter da je naši vasi hudo nasproten. In še bolj bi bil nasproten naši vasi, če ne bi tu — kakor pravi — imel »ponce«. Rekel je, da ne neha brcati, dokler poštna nabiralnica ne pride iz Gor. Vrtojbe v Dolenjo. Dopisnik je še precej mladič, ki niti neve, da je poštno ravnateljstvo že davno hotelo dati Dolenji Vrtojbi nabiralnico, ne da bi jo vzel Gojenji. Zato pa dopisnik kot mladič tudi neve, da ponudba poštnega ravnateljstva za

nabiralnico v Dol. Vrtojbi leži že leta pri županstvu. Nabiralnico bi bil imel prejeti g. Fabjan proti odškodnini 90 K na leto. Zakaj ni do tega prišlo, naj dopisnik praša doma v Dol. Vrtojbi. Zakaj hočete Gojenji Vrtojbi vzeti nabiralnico, ko bi jo obe vasi že davno lahko imeli? Dopis v »Soči« sam pa kaže, da ga je narekovalo sovraščvo.

O bčinarji

O p. u r e d n i š t v a: Naj tudi mi rečemo svojo! Prepiri med posameznimi vasmi, naj bi se lepo poravnali doma, ne pa jih vlačiti v časopisje. Zato so dopisi v »Soči« vredni obsodbe, ker lahko vnetijo zopet staro sovraščvo. Pa upamo, da razumni Vrtojbenčani obeh Vrtojb ne pojdejo na ta lim. Naj vlada med sošedji mir in vzajemnost!

Iz Bače pri Sv. Luciji nam poročajo, da je v nekaterih listih bilo pisano o pretepih in kletvinah med ondotno mladino. Ti sto poročilo pa je bilo precej pretirano, ker ni vsa mladina v Bači takoj kakor tam opisana. Da pa je povsod kaj ljalke, je pa značno vsem. Zato se je poštemen baškim fantom delala krivica.

Vreme je zelo čudno zadnje dni. Prvi dnevi tedna so bili krasni. V sredo pa je že bilo skrajno pusto in deževno. V sredo zvečer je lilo kakor iz škafa med gromom in bliskom. Na hribih pa je zapadel sneg. Ponoči se je zjasnilo nastala je krasna meščna noč. Včeraj pa se je zopet držalo kislo. Nocoj je divjal zunaj hud veter. Danes zjutraj je v mestu tupatam že padla kaka snežinka.

Cerkveni vlonilci v Soški dolini. V noči od pondeljka na torek vlonili so neznanji roparji v cerkev sv. Lovrenca na libušenjskem pokopališču. Razbili so s krampom popolnoma zakristijska vrata in tako prišli v zakristijo in cerkev. V zakristiji so odprli omaro, pregledali vse, kelih, ki je bil v omari vzeli ven, in ker so našli, da nima vrednosti, položili so ga na omaro. V cerkvi vlonili so skrinjico za milodare v kateri pa ni bilo niti vinjarja. Oditi so morali toraj praznih rok. Napravili so le to škodo, da so zakristijska vrata popolnoma razbili. Pozor — cerkvena predstojništva, da kje z večjim vsphem ne vlonijo. Žandermerija je že opozorjena na ta slučaj.

Ponesrečeni vojaki. V torek popoldne so se 4 planinci peljali na visoko obloženem vozlu po Soški cesti. Naenkrat se zlomili kolo in vsi 4 popadejo po tleh. Pri padcu je bil en vojak nevarno ranjen na glavi, 2 pa lahko. Vse tri so odnesli v vojaško bolnišnico.

Sprejem vojakov v Vipavi dne 1. marca je bil zares veličasten. Celi trg je bil v stavah. Od vseh strani zbirali so se okoličani, da vidijo novo došle vojake, mej katerimi je tretina slovenskih fantov. Že ob 10. uri dospela je godba c. kr. pešpolka 47. iz Gorice. S posebnim vlakom so došli vojaki iz Krakovega, v Galiciji, na postajo Štanjel okrog 11. ure. Nasproti jim je šla godba, pred katero so korakali občinski očetje. Na trgu pred gradom je bil sprejem. Ko prijaha major in se uvrste okrog

njega častniki, po številu osem, ga nago-
vori g. župan najprvo slovenski, potem pa
tudi nemški. Predstavil je g. dekana in vse
občinske zastopnike, na kar se je ob 3. uri
vršil v hotelu »Adrija« slavnostni banket.
Drugi vojaki so Poljaki, Čehi in tudi Nem-
ci. Žalibog, da poslopja za vojaščino, ko-
nje in topove - havbice niso še nikakor v
takem stanu, da bi se mogla uporabiti. —
Zakaj niso rajši prihoda odložili za par
mesecev, saj v tako na novo izidana stanovanja že iz zdravstvenih ozirov vojaki ne morejo iti in ne smejo. Za sedaj so po-
razdeljeni večinoma po privatnih hišah.
Kanoni so pa še na prostem. Vsega mo-
štva skupaj je 120 mož.

Premeten slepar je 24letni mladenič Josip Rejc iz Idrije. V uniformi železniškega uradnika je hodil okrog po Gorici, sleparil trgovce, krojače, še rajši pa vdove in dekleta. Spravil je iz njih več sto kron. Tudi zaročil se je z eno, dokler ga ni prijela roka pravice. Zaročenka sedaj žaluje, žaluje pa tudi trgovci, pa ne za fantom, ampak za denarijem.

Koliko Goričani v enem mesecu ponijo in snedo. V Gorici so v teku meseca februarja snedli 136 govedi, 4 konje, 50 telet, 2 koštruna in 227 svinj. Vse to je bilo zaklano v mestni klavinici. Od zunaj pa so pripeljali že zaklanih 233 telet, 14 koštrunov, 41 jancev, 20 svinj ter 8637 kil že razsekanega mesa. Tudi to so Goričani pojedli oni mesec. To pa so zalili s 661 hekti piva. Koliko so pri tem porabili vina. — žal — nevemo.

Kako sodijo v Avstriji in kako v Italiji. O tem imamo dva lepa vzgleda. Naše so-
dišče je obsodilo dva laška podanika Demarca in Colettija, ker sta zasramovala Avstrijo in pela protiavstrijske pesmi. —
na tri dni zapora! — V Vidmu pa je bil te dni sojen ubog avstrijski delavec iz Visca v Furlaniji. Revež, ki je bil opit, se je v Palminovi onstran meje v neki oštariji kregal z drugimi laškimi pivci radi Tri-
polisa. Zato bo sedel v ječi dva meseca.

30 let slepa — spregledala. V Radenskem vrhu na Sp. Stajerskem živi 76 let starca Marija Vogrinč, ki je bila že 30 let slepa. Sedaj je v veliko veselje svoje in svojih zopet spregledala. Reva ni spoznala več nobenega svojih.

Porod na smrtni postelji. Blizu Grada-
ca je vlak povozil ženo delavca Scheibeta in jo vso razmesaril. Predno je izdihnila, je porodila zdravo dete.

Izredno ugodna prilika k varčevanju
nudi nakup srečk na obroke v korist »Slovenski Straži«. Kako hitro in lahko se vsak mesec izda za kako prav nepotrebno stvar več kot 4 krone 75 v! Zgubljen denar, ki se nikdar več ne povrne! Kdor pa si naroči turško srečko ter jo odplačuje v mesičnih obrokih po 4 krone 75 vin., ta pa denarja prav gotovo ne vrže vun, kajti vsaka srečka mora zadeti vsaj 230 krov in je to najmanjši znesek, ki ga prav gotovo nahraniti. V srečnem slučaju pa zmore zadeti seveda tudi 400.000 frankov in ta prilika se nudi že pri prihodnjem žrebanju dne 1. aprila t. l. Kdor hoče tedaj štetiti, v srečnem slučaju pa tudi obogatiti, ta naj si kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži«. Eno srečko zamore kupiti pa tudi več oseb na eno ime. — Opozarjam na današnji oglas »Srečke v korist Slovenski Straži«.

Svobodomislec bo zaprt, ker je posoval papeža. Inomoško deželno sodišče je obsodilo na 10 dni zapora nekega dr. Rakuša, ki je na shodu svobodomislecev na surov način žalil sv. Očeta kot glavarja katoliške cerkve.

Listnica uredništva. Financa v-
estnost: Hvala lepa! Dobili še le ob 1/11 dopoldne. Za danes prepozno. Prihodnji bo pa dobro učinkovalo, še boljše ko »evkalipt«, ki ga še nimate. Poklon!

Našem upravnemu je izročil g. Andrej Batagelj iz Vrtovina 40 v. za »Slov. Stražo«. Hvala lepa!

Velič zločin nezakonske matere!

Na Vogrskem so aretrirali 23letno dekle Jožefo Terčič, ki je obdolžena, da je pret. teden zadušila svoje nezakonsko dete. Predno je dekle porodila, je mati poslala po duhovnika, ki o teh stvareh ni nič vedel, da bolno hčer spove in dene v sv. poslednje olje, kar se je tudi zgodilo. Ko je duhovnik odšel, je hči porodila in baje pomočjo matere zadušila otroka s pavolo, s katero jo je prej duhovnik mazilil. Tudi koščice so novorojenčku polomljene. Nato so ga skrile na skedenj. Drugi dan po tem zločinu se je hči dala še obhajati. — Stvar je vendar le prišla na dan. Jožefa Terčič je svoj zločin baje že priznala. Aretovana sta tudi oče in mati. Zločinska mati je imela grešno razmerje z oženjenim možem iz Prvačine, česar žena je v Aleksandriji. Sedaj jo je tudi on pobral za zeno.

Iz Trsta in Istre.

Sestanek duhovnikov Sodalitatis S.mि Cordis Jesu za Koperski-Piranski okraj se vrši v četrtek dne 14. marca ob 10 uri v Dekanih. Vabijo se s tem vsi udje.

V Riemanjih bo, kakor vsako leto, tudi letos običajen shod na dan sv. Jožefa dne 19. marca, in to, ker je božjepotna cerkev. Verniki, ki so vedno radi prihajali v ta prijazni kraj, častit sv. Jožefu, bodo gotovo tudi letos porabili to priliko, zlasti ker je Riemanje vse izpremenjeno.

Sv. Križ pri Trstu. Tu kažnji socialisti nameravajo posnemati tržaške narodnjake s prirejanjem plesov v postu. V zadnjem času se je zdelo, da med tuk. socialisti prevladujejo s svojim vplivom pametnejši in resnejši elementi. In res je precej ponehalo, proticerkveno hujskanje. Ako pa priredijo ples v postu v kraju, kjer ni bilo še dosedaj v postu ali adventu oblastveno dovoljenega plesa, s tem pokažejo, da ne zaslužijo imena resne delavske stranke, ampak ime navadne zapravljeve ple-
salske družbe. Upamo, da se še premislijo. Če pa bi se ples vseeno vršil, smo prepričani, da bodo naši vrlji krščanski možje storili svojo dolžnost in bodo svojim sinovom in hčeram zabranili vdeležbo k takemu plesu. — Ne kateri tu kažnji posestniki orkestronov vedo dobro, da tu-

di za ples ob sviranju orkestronov treba dobiti od slučaja do slučaja posebno dovoljenje, vendar se oni za to ne zmenijo, ampak pustijo plesati celo v postu brez vsacega dovoljenja. Za danes zamolčimo imena; če pa se to ponovi, pridemo brezobzirno z imeni na dan. — Nek pritegne, ki služi tukaj kot rokodelski pomičnik oponaša po gostilnah cerkvene molitve in obrede in vinski bratci mu sekundirajo: Upamo, da bode c. kr. orožniki prišli kmalu na sled temu nesramnemu privandracu in storili konec skrunjenju svetih reči. — Preteklo nedeljo je bil v tukajšnji šoli roditeljski sestanek. Predavalno se je tudi o grdi razvadi preključevanja z posebnim ozirom do mladine. Ta ka predavanja treba vsekakor odobravati in priporočati.

Žrtev šnopsa. Iz Prebenega: Kraljestvo alkoholovo je zopet izgubilo enega izmed najzvestejših svojih državljanov. A. K. 63 let star iz Prebenega je več dni zaporedoma popival najprej v vaški žganjarni, potem še v Mačkovljah. Dne 29. februarja se ga je tako našel, da se je zvrnil vznak kakor mrtev, ter bi bil gotovo umrl, da ga ni nekdo rešil s tem, da ga je polil z vodo ter ga dvignil na noge. Zvečer istega dne se je prigural do Ulice, kjer je obležal v nekem hlevu poleg enega osla. Potem se je privlekel v nek svinjak, kjer je prespal še nekaj časa. Nato se je dvignil ter se odpravil proti domu. Kmalu na to se je zopet vsedel na kup kamenja, od koder ni več vstal. Alkohol ga je vmaril. Čez kakake 4 ure so prišli nosači z mrtvaško trugo, da po komisiji preiskavi odnesejo mrlja v mrtvašnico. Preden so odnesli mrlja, so ti možje izpili pol litra šnopsa, menda na dobro srečo, ali da bodo bolj korajžni. Ali ni to škandal? Niti tako nesrečna smrt jih ni pretresla. Preljubi fantje in možje, ali ne bodemo še spregledali? To je v kratkih letih že tretja žrtev tega prokletega alkohola. Kam jadramo? In kakšna je naša mladina?? Ali ni že skoro vsa zastrupljena po alkoholu. Začnimo, da ne bo prepozniv! Napovejmo smrtni boj alkoholu temu našemu najhujšemu sovražniku! Naši vrli sosedje Mačkoljani so že začeli. In kar je tam mogoče, zakaj bi ne bilo pri nas mogoče. Na delo!

Sleparije v Pulju so vedno večje. Preiskava vladnega komisarja je dognala, da so voditelji laške kamore dobivali plin, vodo in elektriko zastonj. Dalje je zapisano, da imajo uradi za 17.000 K tiskovin, pa imajo le za 3000 K. Neki kliučavničar je popravil neko kliučavničo. Računal je 4 K, ki jih je proti pobotnici tudi dobil, a blagajnik je iz 4 K napravil 4000 K ter spravil 3996 K v svoj žep. Tudi v mestni hranilnici so neredi. Laška kamora si zdaj pomaga z lažjo, češ da sleparji niso Lahi, ampak Hrvati. Lumparija!

Škednj: Dekliška Marijina družba v Škednju ponovi svojo veselico dne 10. III. 1912 pri S. M. M. Spodnji v prostorijah g. Čiača (pri Kačunu) nad pokopališčem S. Ane. Vspored je isti kakor pri zadnji veselici. (Vidi prejšnjo št. »N. Č.«) Začetek je ob 4. ure popoldne.

Naročajte „NOVI CAS“!

Iskre.

Vzgledna smrt laškega admirała. 4. t. m. je po prav kratki bolezni umrl poveljnik laškega bojnega brodovja, admiral Aubry. Pred svojo smrto je dal poklicati duhovnika k sebi, da je pri njem opravil sv. spoved ter od nega preiel sv. popotnico in zakrament sv. posl. olja. Kako leno, da ni pozabil ta visoki vojaški dostoianstvenik, sin nekdanjega navadnega brivskoga moistra v Neapelju, svoje katoliške vere in njenih naukov in zakramentov... Ta admiral je moral biti sploh plemenita duša. Ko je videl, da radi nastale bolezni ne more več vršiti svoje odgovorne službe, pa je poklical svojega tainika k sebi in mu narekoval pismo na vojnega ministra v Rimu, da bi se poveljstvo brodovja drugemu oddalo. Par ur potem je bil mrtev. Tudi na mrtvaškem odru je počival kot kristian. Odet v blešeče vojaško uniformo: na prsih cela vrsta svetini in križev, samih častnih odlikovanj v vojaški službi; sredi vseh na nad srcem prirost črn križec — znak unregla prepričanega katoliškega vojaka.

Srečke v korist „Slov. Straži“.

Glavni dobitek turških srečk pri žrebanju dne 1. aprila **400.000 frankov**. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobitek znaša 230 kron. Turške srečke na mesečne obroke po 4 krone 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 miljona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 krón 75 vin. Pojasnila daje in sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Hiša z vrtom v mestu

se odda v najem. — Več se poizve pri upravnosti lista. (št. 32.)

Delavsko konsumno društvo v PODGORI.

Podpisano vabi vse ude k **rednemu občnemu zboru**, kateri se vrši dne 17. marca t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. Evgenija Bizaj, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo letnih računov in bilance.
2. Sprememba paragrafov 1. in 56. društvenih pravil.
3. Slučajni predlogi.
4. Volitev novega nadzorstva.

Ravnateljstvo.
(št. 33.)

Priporoča se

Jakob Gril, pekovski mojster

zaloga moke, koruze in raznega žita v ulici sv. Klare št. 4. v Gorici.

Franc Leban v Gorici,
V. Municipio 8 (nasproti municipija)
izdeluje monštrance in druge cerkvene posode.

Priporoča se preč. duhovščini.

Jožef Medvešček,
čevljarski mojster pri Soškem mostu v Gorici

uljudno priporoča svojo delavnico. Zagotavlja sl. občinstvo točne postrežbe ter zimernih cen.

Kdor

noč verjeti, naj se prepriča, da ukup najboljše in najceneje: ure, srebrino, zlatino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ v Gorici Barriera 43

bližu drž. kolodvora v lastni hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno in po najnižjih cenah.

svoji k svojim!

svoji k svojim

MIHALJ TURK

GORICA — Na Kornu štev. 6. — **GORICA** priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. — Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah! Št. 4

PETER LUKMAN,

krojač v Gorici

Križna ulica štev. 8 (Via della Croce) priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in dežele svojo

krojaško delavnico
Točna postrežba. Cene zmerne.

Franc Obid, pasar v Cerknem (Goriško)

se uljudno priporoča čast. cerkvenim oskrbništvom za izdelovanje cerkvenega orodja kakor: monštrance, kelhe, lestence, svečnike i. t. d. Popravlja, renovira, pozlačuje in posrebuje tudi staro cerkveno orodje.

Solidna izvršitev.

Zmerne cene.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri predaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,

TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.